

MEMÒRIA ANUAL DEL SERVEI DE PREVENCIÓ DE LA UIB Gener a desembre de 2007

ÍNDEX

1. Antecedents i modificacions del Servei de Prevenció.
 2. Activitat preventiva desenvolupada:
 - 2.1. Avaluacions de riscos laborals.
 - 2.2. Formació i informació.
 - 2.3. Procediments de prevenció.
 - 2.4. Manuals d'Autoprotecció i plans d'emergència.
 - 2.5. Servei Mèdic.
 - 2.6. Atenció de casos psicosocials.
 - 2.7. Altres activitats de prevenció
 - 2.8. Despeses i inversions a càrrec del pressupost del Servei de Prevenció
 3. Conclusions
-

1. Antecedents

El Servei de Prevenció de la UIB es va crear l'any 1999. És un Servei de Prevenció Mancomunitat que dona servei a la UIB, a la Fundació General de la UIB (FuGUIB) i a la Fundació Universitat-Empresa (FUEIB). Des de l'abril de 2007 depèn del Vicerectorat d'Infraestructures Universitàries.

El juny de 2007 es va incorporar una tècnic superior al Servei de Prevenció, de forma que actualment està format pel següent personal:

- Santiago Hernández, tècnic superior de seguretat i d'higiene.
- Antònia Ferrer, tècnic superior d'ergonomia i psicologia (psicòloga).
- Margalida Terrassa i Margalida Sastre, metgesses del treball.
- Maribel Taroncher, tècnic bàsic de prevenció.

2. Activitat preventiva desenvolupada

Durant l'any 2007 s'han realitzat les següents accions preventives:

2.1. Avaluacions de riscos laborals i altres estudis de prevenció.

Durant aquest període s'han reavaluat els següents llocs de feina:

- Avaluació de riscos del personal ubicat a l'edifici Cas Jai.
- Avaluació de riscos dels grups de recerca del Dr. Andreu Palou (Bioquímica, edifici Mateu Orfila) i de la Dra. Silvia Fernandez de Mattos (Edifici Científicotècnic).
- Avaluació de riscos dels Serveis Científicotècnics (en curs).

- Avaluació de riscos del Departament de Ciències de la Terra (en curs).
- Elaboració d'informes de bioseguretat per als investigadors principals que ho han sol·licitat (document necessari per a la sol·licitud de projectes de recerca).
- Mesura anual del cabal de les vitrines de gasos de tots els laboratoris, i tramitar el canvi dels motors espatllats.
- Visites a les obres d'ampliació de l'edifici Ramon Llull i connexió dels edificis Guillem Colom - Mateu Orfila per constatar les condicions de seguretat.
- Mesura de la radiació electromagnètica de l'antena de telefonia mòbil i xarxa Wifi, realitzada per tècnics de la Conselleria de Treball.
- Diverses avaluacions de pantalles de visualització de dades a petició del personal, motivades generalment per problemes a l'esquena. Tramitar la solució de deficiències (compra de mobiliari o accessoris ergonòmics).
- Estudi de dos casos de lipoatròfia semicircular.
- Atesa la inexistència de metodologia específica per avaluar els riscos psicosocials del professorat universitari, s'ha creat una comissió derivada del Comitè de Seguretat i Salut perquè elabori un mètode específic d'avaluació.

Actualment podem concloure que està avaluat el **81%** del PAS (incloent el PAS de recerca) i el **25 %** del PDI i becaris.

2.2. Formació i informació.

a) **Cursos de formació** (segons el pla de formació 2007-2008 de la UIB):

Cursos d'assistència obligatòria. Dins el 2007 s'han impartit els següents cursos:

Curs	Durada	Professorat	Personal convocat	Dates	Assistents
Riscos a biblioteques (O112005)	2 hores	A. Ferrer	Personal de bibliot. de nova incorporació	2 sessions 5/10/07	12
Riscos a consergeries (O112503)	1,5 hores	S. Hernández i A. Ferrer	Conserges de nova incorporació	3 sessions 18 i 19/10/07	12
Riscos als laboratoris (O112603)	2 hores	S. Hernández	Investigadors de nova incorporació	3 sessions 13, 14 i 15/11/07	35
Incendis i pla d'emergència (O110208)	1 h	S. Hernández	PDI, PAS i becaris de l'edifici Sa Riera	4 sessions: 20 i 21/11/07	47

Per tant, s'han impartit 12 sessions (18,5 hores) de formació sobre riscos específics per lloc de feina, i han assistit 106 treballadors de la UIB.

Actualment podem concloure que el **73 % del PAS (incloent PAS de recerca) i el 11 % del PDI i becaris** ha assistit a cursos específics de prevenció sobre el seu lloc de feina. A més, el **47 % del PAS i el 28 % del PDI i becaris** han rebut formació sobre emergències.

Cursos d'assistència voluntària. Dins el 2007 s'han impartit els següents cursos:

Curs	Durada	Professorat	Dates	Assistents
Educació de la veu (G111609)	15 hores	Dr. F. Tolosa	Gener- febrer 07	16
Tècniques per al control de l'estrès (G113301)	12 hores	Dr. Gloria Garcia de la Banda	Abril-maig 07	20
Curs bàsic de prevenció de riscos laborals (50h, semipresencial), adreçat als nous membres del Comitè de S i S. (O110406)	10 hores presencials	S. Hernández i A. Ferrer	Juny-juliol 2007	13
Socorrisme laboral (G110111)	4 hores	Servei Mèdic	Novembre 07	16
Sensibilització de la postura i el moviment corporal II (G113401)	--	Dra. Berta Paz	Gener 2007	Anul·lat

En total s'han impartit 4 cursos (41 hores totals) de cursos voluntaris, i han assistit 65 treballadors.

b) Informació sobre riscos laborals per llocs de feina: durant el 2007 s'han revisat i millorat totes les fitxes de riscos (oficines, biblioteques, conserges, laboratoris), incorporant informació de riscos psicosocials i riscos específics del professorat (afonies, etc.). També s'ha inclòs una guia ergonòmica perquè els treballadors puguin utilitzar els ordinadors de forma adequada.

Podem afirmar que, a data d'avui, el **58 % del PAS i el 47 % del PDI i becaris** han rebut informació dels riscos del seu lloc de feina, amb acusament de recepció.

2.3. Procediments de prevenció.

a) Investigació d'accidents i incidents: segons dades de la Mútua d'accidents i del Servei de Prevenció, durant el 2007 s'han produït 7 accidents amb baixa i 16 incidents o accidents sense baixa. També s'han detectat 2 malalties professionals, sense baixa laboral (les dues de personal de biblioteques).

Tipus	ACCIDENTS AMB BAIXA SUPERIOR A 1 DIA
Sobreesforços	2 (un és una possible malaltia professional, lesió al colze)
In itinere	5

Tipus	MALALTIES PROFESSIONALS
Tunnel carpià	1 treballadora del Servei de Biblioteques
Tendinitis per moviments repetitius	1 treballadora del Servei de Biblioteques

Tipus	ACCIDENTS DE PERSONAL EXTERN AMB BAIXA
Caigudes a distint nivell	1 (trencament de canell i maluc)

Tipus	INCIDENTS I ACCIDENTS SENSE BAIXA
Talls o cops	1

Tipus	INCIDENTS I ACCIDENTS SENSE BAIXA
Sobreesforços	1
Caigudes al mateix nivell	3
Caigudes a distint nivell	2 (una és PDI funcionària, possible baixa no comunicada)
Contactes amb productes corrosius	2
Projecció de fragments o partícules	1
Caiguda de materials despresos	3 (una afectada és alumne i una és personal extern)
Inhalació o ingestió de subst. nocives	1
Exposició a agents biològics	1 (punxada)

L'evolució de la sinistralitat a la UIB durant els darrers anys ha estat la següent:

	2003	2004	2005	2006	2007
Accidents amb baixa (PAS + PDI contractat, dades de la Mútua *)	10	8	7	8 **	7
Total dies de baixa	256 dies	299 dies	399 dies	502 dies	213 dies
Durada mitja de les baixes	25,6 dies	37,4 dies	57 dies	62,8 dies	30,4 dies

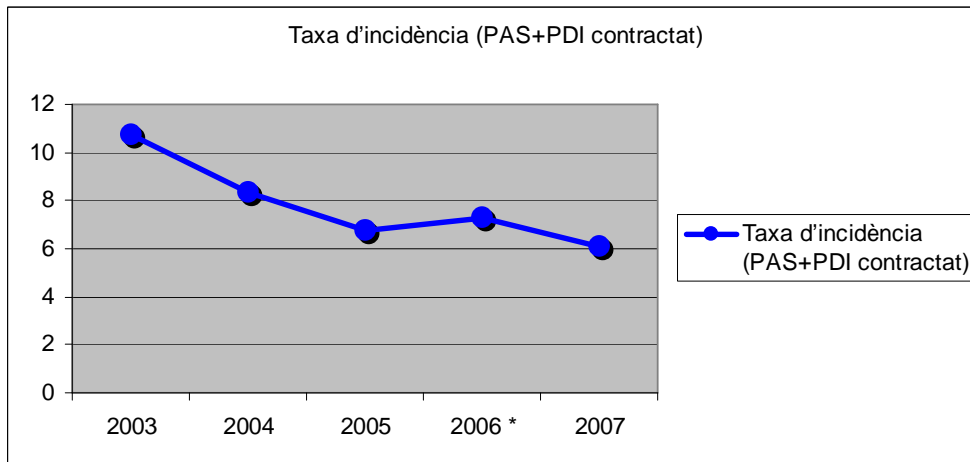
Malalties professionals	1	0	0	0	2
Incidents sense baixa (dades Servei Prev.)	17	9	28	16	16
Núm. treballadors (PAS + PDI contractat *)	929	961	1042	1103	1146
Taxa d'incidència	10,76	8,33	6,72	7,25 **	6,11

Taxa d'incidència: número d'accidents per cada 1000 treballadors.

* No té en compte el PDI funcionari. El PDI funcionari no està inclòs en les Mútues d'Accidents (depèn de MUFACE), per tant no hi ha cap registre oficial de baixes laborals llevat de la comunicació que han de fer els professors al Servei de Recursos Humans quan pateixen una baixa laboral, cosa que no sempre fan.

** Es descompten 2 accidents que es varen produir a l'empresa principal dels treballadors (professors associats).

Com es pot veure a la taula anterior, la majoria d'accidents laborals són **in itinere** (40% de tots els accidents dels darrers 5 anys). La segona causa és el **sobreesforç** (35% dels accidents dels darrers 5 anys), alguns dels quals podrien ser o derivar en malalties professionals per manipulació de càrregues, moviments repetitius (biblioteques) o feina amb ordinadors (oficines). La resta de causes d'accident (caigudes, talls, etc.) són minoritàries i es van reduint any rere any. Les avaluacions de riscos inclouen totes les causes d'accident i malaltia i es fa un esforç important en matèria de formació i informació i en la adopció de mesures de prevenció per controlar els riscos. Finalment, investiguem tots els accidents i s'estan solucionant les deficiències detectades, la qual cosa està contribuint a la disminució de l'accidentalitat a la UIB.

Aquesta gràfica no inclou el PDI funcionari. Taxa d'incidència 2006 *: taxa obtinguda sense comptar els dos accidents que es varen produir en l'empresa principal del treballador.

- b) **Comunicacions de riscos:** durant el 2007 els treballadors han fet 17 comunicacions de riscos al Servei de Prevenció, de les quals 9 ja estan totalment solucionades (53%) i s'està estudiant la solució de la resta de deficiències.
- c) **Coordinació d'activitats empresarials:** s'ha refet el procediment de coordinació amb empreses externes, i s'està provant amb les empreses concessionàries en col·laboració amb el Servei de Contractació, Patrimoni i Infraestructures. Un cop tinguem el text definitiu, es sotmetrà al Comitè de Seguretat i Salut per la seva aprovació definitiva, abans d'aplicar-lo a totes les empreses que contracti la UIB.
- d) **Assetjament laboral:** s'ha elaborat un protocol d'actuació en matèria de risc psicosocial, que té la finalitat de detectar precoçment i solucionar els conflictes interpersonals i els casos d'assetjament laboral que puguin sorgir a la UIB. El protocol ha estat elaborat per una comissió derivada del Comitè de Seguretat i Salut, i actualment està pendent d'aprovació per part del Comitè de Seguretat i Salut i del Consell de Direcció.

2.4. Plans d'emergència.

En aquest període s'han realitzat els següents simulacres:

Edifici	Data	Observacions
Mateu Orfila	17/5/2007 i 18/12/2007	Simulacres d'incendi (horabaixa i matí).
Guillem Colom	22/5/2007 i 18/12/2007	Simulacres d'incendi (horabaixa i matí).
Guillem Cifre	28/02/2007	Simulacre d'incendi (horabaixa)
Anselm Turmeda	29/3/2007	Simulacre d'incendi (matí).
Sa Riera	21/11/2007	Simulacre d'incendi (el primer que es fa)

- S'han definit els membres dels equips d'emergències de l'edifici Sa Riera i s'han revisat i actualitzat els equips d'emergència i caps d'emergència dels edificis en funció dels canvis produïts (nous nomenaments).
- S'han instal·lat transmissors telefònics a les centraletes d'incendis dels edificis de forma que facin una trucada automàtica a Cosegur, per garantir l'actuació dels vigilants en cas d'incendi els vespres i caps de setmana.
- S'han fet pràctiques amb els conserges sobre el funcionament de les centraletes dels edificis (al menys 1 pràctica anual a cada edifici, a part dels simulacres). Això serveix també per provar les alarmes.
- S'ha fet un inventari dels productes químics del Departament de Química amb l'objecte de reflectir les dades en el Manual d'Autoprotecció de l'edifici, i adequar-lo a la nova normativa.

Podem concloure que, a data d'avui, estan elaborats els Manuals de tots els edificis excepte Son Lledó, Cas Jai i Científicotècnic, i es fan simulacres periòdics a **7 dels 15 edificis de la UIB (47 %)**.

2.5. Servei Mèdic.

ASSISTÈNCIA SANITÀRIA

A l'abast de tota la població universitària

Nº de **consultes: 5751**
Desplaçaments per **urgència: 35**

VIGILÀNCIA DE LA SALUT

- **Reconeixements mèdics:** periòdics (anuals o bianuals) i inicials (al incorporar-se al lloc de treball): 178
Tots els treballadors avaluats són aptes per a la seva feina.
- **Promoció de la salut**
Vacunació (inclou vacuna diftèria –tètanus i específiques per als riscos laborals):

Antigripal:	190
Tètanus – Diftèria:	233
Hepatitis B:	35
Hepatitis A:	34
Febre tifoidea:	36
- **Cursos:**
Primers auxilis i reanimació cardiopulmonar bàsica: 3
- **Gestió i prevenció interdisciplinària**

- Investigació de danys a la salut derivats del treball.
- Estudi, seguiment i informes mèdico – laborals dels treballadors.
 - Participació al Comitè de Seguretat i Salut.
 - Control i provisió de farmàcies.
 - Elaboració del Protocol d'Actuació en matèria de Riscos Psicosocials.

2.6. Atenció de casos psicosocials

Des de el juny de 2007 i amb la incorporació d'una psicòloga al Servei de Prevenció s'han realitzat l'atenció de casos a nivell individual i a nivell de grup:

- Mediació de conflicte interpersonal i seguiment (3 casos).
- Avaluació, tractament i seguiment de casos individuals (17 casos).
- Consultes i assessoraments puntuals de temàtica relacionada amb risc psicosocials.
- Del total de la població tractada: un 80% és personal del PAS i un 20% és PDI.
- En la actualitat es fa un seguiment del 94% dels casos oberts.

2.7. Altres activitats de prevenció

- Elaboració i aprovació del Pla de Prevenció de la UIB (febrer 2007).
- Gestió dels residus sanitaris (mensual) i residus químics (semestral) dels laboratoris de la UIB. Retirar dos productes químics explosius, a través del Delegat del Govern (Unitat de TEDAX de la Guardia Civil).
- Assistència a inspecció de treball per possible cas d'assetjament laboral (gener 2007) i per un accident d'una subcontracta (novembre 2007).
- Assistència a les reunions periòdiques del Comitè de Seguretat i Salut, de la Comissió de bioètica (com a membres) i de la Comissió de formació (com a convidats).
- Impartir xerrades a l'alumnat dins les jornades d'acolliment de nous alumnes.
- Feines com a Servei de prevenció de la FuGUIB i la FUEIB.
- Tramitació i/o supervisió de la solució de deficiències derivades de les avaluacions de riscos, dels accidents i de les comunicacions dels treballadors.

2.8. Despeses i inversions a càrrec del pressupost de prevenció.

Al llarg de l'any 2007 s'han fet les següents accions a càrrec del pressupost de prevenció:

PRESSUPOST ASSIGNAT AL SERVEI any 2007:	93.100 €
Partides acceptades dins el 2006 i pendents d'execució durant el 2007:	35.603,68 €
TOTAL RECURSOS DISPONIBLES PEL 2007	128.703,68 €
DESPESES realitzades any 2007:	85.150,98 €
Partides acceptades dins el 2007 i pendents d'execució durant el 2008:	43.552,70 €

Descripció de la despesa	Cost (€)	Observacions
Edificis i instal·lacions		
Compra d'extintors que faltaven per Jovellanos i Can Quintana	853,30	
Instal·lar 1 hidrant d'aigua a l'exterior de l'edifici Ramon Llull	4.748,00	2.152,00 per 2008
Posar llistons intermedis a escales emergència Científicotècnic	2.540,18	
Passamans en escales interiors Guillem Colom	2.258,55	
Barana en el buit de l'escala galeria subterrània de l'Aulari	3.179,56	
Barana i passamans a Can Salort (Menorca)	1.526,22	
Cintes antilliscants i passamans en les escales del CTI	2.408,43	
Barana en 2 finestres de Sa Riera (2n pis)	1.145,62	
Passamans a escala principal Anselm Turmeda (costat pendent)	693,10	
Avisadors d'alarma addicionals i temporitzador a Sa Riera	295,05	
Avisadors d'alarma al Beatriu de Pinós (llocs on no es sent)	812,72	
Extractor en sala bromur d'etidi de Microbiologia (G. Colom)	1.850,95	
Extractor en sala de bromur d'etidi de Genètica (G. Colom)	1.049,78	
Avisadors d'alarma a laboratoris 1r pis i comptabilitat M. Orfila	787,25	
Ampliació de instal·lació de detecció incendis de Sa Riera	201,28	
Instal·lar transmissors telefònics de TCA a les centraletes d'incendis de 6 edificis (connexió amb Cosegur)	1.555,56	
Instal·lar transmissors telefònics de TCA a les centraletes d'incendis del Mateu Orfila i G. Colom (connexió amb Cosegur)	679,82	
Filtres solars 3 finestres de Bioquímica (Guillem Colom)	574,20	
Escala fixa per pujar a terrat Anselm Turmeda	1.000,50	
Substituir centraleta incendis Anselm Turmeda	5.545,50	
Residus		
Retirada residus radioactius (Enresa)	5.273,94	
Retirada de residus sanitaris dels laboratoris	3.208,73	
Retirada de residus químics dels laboratoris, 2n semestre 2006	4.565,22	
Retirada de residus químics dels laboratoris, 1r semestre 2007	6.038,81	
Material inventariable		
Armari seguretat per corrosius per Dr. Cerdà (Química Analítica)	1.734,20	
Armari seguretat per corrosius per Dr. Morey (Química Org.)	1.734,20	
Armari de seguretat per corrosius i armari per inflamables per Microbiologia (Guillem Colom)	4.046,08	
Armari d'inflamables per Dr. Cerdà (Química Analítica)	2.337,40	
Armari d'inflamables per Dr. Costa (Química Orgànica)		2.322,90 per 2008
Prestatges addicionals per armari de seguretat	89,11	
7 motors extractors per vitrines (per substituir motors espatllats)	4.698,94	3.497,62 per 2008
10 carros ergonòmics per biblioteques		4.950,86 per 2008
Extractor per armari seguretat Bioquímica (Mateu Orfila)	469,80	
Extractor portàtil de gasos	1.185,81	
1 armari per pesticides (Zoologia)	342,20	
4 armaris per l'arxiu del Servei de Prevenció	1.010,96	
Detector de gasos portàtil (oxigen, gas sulfhídric i exposímetre)	628,49	
Anemòmetre per al Servei de Prevenció	283,04	
Tors de reanimació cardiopulmonar	551,97	
Tamboret amb respalller	85,84	
Ordinari i Equipament informàtic no inventariable		

Material ergonòmic (reposapeus, faristols, recolzacanells, suports per a ordinadors portàtils), paper, tòner i altre material d'oficina.	3.043,69	
Manteniment anual programa informàtic "Winmedtra"	719,20	
Ratolí ergonòmic (òptic) per Campus Extens	82,45	
Fotocòpies i enquadernacions de fitxes de riscos per al personal	546,56	
Subscripció Manual de prevenció de riscos (normativa) i llibres	434,84	
Vestuari i material de laboratori		
Bates i ulleres de seguretat per l'alumnat de primer curs i personal (PDI, PAS i becaris) de Biologia, Biologia Fonamental, Física, Química i Enginyeria Agrícola.	4.721,58	5.152,50 per 2008 (factures pendents)
Ingrés per pagament de l'alumnat de bates i ulleres (10€/alumne)	- 1.693,00	
Rentaüls d'emergència	757,43	
Filtres per màscare i divers material de laboratori (safates resistents, senyals, etc.)	1.012,86	
Altres		
30 senyals de mitjans d'emergències (Nou Signe)	285,94	
Material ferreteria	65,52	
Material i aparells per al Servei Mèdic	644,08	
Material farmacèutic per al Servei Mèdic	324,31	
Productes antilliscants: pintura, esprai (Bendix, Trapoan)	267,29	
Despesa de bar per convidar els bombers (simulacre Sa Riera)	85,69	
Estudis i treballs tècnics		
Reconeixements mèdics (anàlisis biològics)	1.760,59	
Viatge Servei Mèdic a Menorca per realitzar reconeixements	101,64	
TOTAL	85.150,98	

A la taula anterior no es mostren altres inversions que s'han fet a càrrec dels pressuposts generals de la UIB, ni les despeses derivades de les hores de feina de MAINSA o de la Unitat Tècnica. Tampoc s'inclouen els **17.000 €** que va aportar el Vicerectorat d'Investigació a finals del 2007 per a la compra de 3 vitrines de gasos per a laboratoris de recerca de Biologia (Biologia Cel·lular, Zoologia i Botànica).

3. Conclusions

- Actualment estan avaluats la majoria dels llocs de feina del PAS (**81%**), però queda molt PDI pendent d'avaluar (s'ha fet el **25 %**) i aquest és el principal objectiu per al 2008.
- Es disposa d'una pla de formació específic, que forma part del pla de formació de la UIB i inclou tots els llocs de treball. La majoria del PAS ha assistit a cursos específics de prevenció en funció del seu lloc de feina (73%), però gran part del PDI i becaris encara no ha rebut formació en prevenció (només 11%). La formació del PDI és l'altre gran objectiu per als propers anys.
- Gran part del personal ha rebut informació sobre els riscos del seu lloc de feina amb acusament de recepció (58 % del PAS i el 47 % del PDI i becaris), i s'està lliurant al personal de nova incorporació a través del Servei de Recursos Humans. Durant el 2007

Universitat de les Illes Balears

s'ha millorat i ampliat el contingut de la informació, i l'objectiu per al 2008 és augmentar la difusió d'aquesta informació i elaborar les fitxes de riscos pendents.

- Estan elaborats els Manuals d'Autoprotecció de la majoria d'edificis de la UIB (3 de 15). Només falten els Manuals de Son Lledó, Cas Jai i Científicotècnic. S'han implantat els Manuals (es a dir, nomenament d'equips d'emergències, formació i informació sobre emergències i realització de simulacres) a 7 edificis (Mateu Orfila, Guillem Colom, Beatriu de Pinòs, Anselm Turmeda, Guillem Cifre, Jovellanos i Sa Riera). L'objectiu és implantar els Manuals de tots els edificis en un període de 2 anys.
- S'estan fent els reconeixements mèdics específics a tot el personal que ho sol·licita.
- La incorporació d'una psicòloga al Servei de Prevenció ha permès iniciar la detecció precoç i el tractament de diversos problemes psicosocials del personal, la majoria dels quals són conflictes interpersonals, i alguns podrien haver evolucionat a casos d'assetjament laboral si no s'haguessin tractat a temps.
- Les accions preventives que realitza el Servei de Prevenció i les inversions econòmiques de prevenció es consensuen prèviament en el Comitè de Seguretat i Salut.
- Les dades d'accidentalitat a la UIB mostren una clara disminució, probablement causada per la feina desenvolupada els darrers anys (avaluacions, formació, etc.) i per la inversió econòmica (més de 90.000 € anuals) que està fent la UIB per solucionar els problemes detectats.

Santiago Hernández
Tècnic superior
de seguretat i higiene

Antònia Ferrer
Tècnic superior
d'ergonomia i psicosociol.

Margalida Terrassa Margalida Sastre
Especialistes en Medicina del treball

Palma, 29 de gener de 2008